

Nástup do školy aneb co se stane když

Ať již mluvíme o nástupu do první třídy nebo do dalšího ročníku školy mluvíme o začátku něčeho nového. V prvním případě, tedy při nástupu do první třídy základní školy se jedná opravdu o zcela nové, jedná se o velký krok velkou změnu v životě dítěte a jeho rodiny. Obecně je nástup do školy brán jako přelomový okamžik. Ze světa her a zábavy dítě přechází do svět „práce“ a povinností. Lze tak hovořit o jakémsi přerodu z dítěte bez starostí na dítě s povinnostmi.

Dítě se před nástupem do školy setkává s různými reakcemi dospělých. Ptají se jej na jeho očekávání a těšení. Říkají mu, jak už je velký a jak moc je škola důležitá. Někdy i slyší množství rad k tomu, co by ve škole měl či neměl dělat a jak se chovat. Zkrátka, a dobře dítě chtě nechtě dostává od okolí jasné zprávy o důležitosti tohoto okamžiku, tohoto nového, co jej čeká. Každá změna, každé to „nové“ s sebou přináší příležitosti, ale i možné hrozby, a to platí pro nástup do první třídy to udělat, aby byly příležitosti využité a hrozby zažehnány? Vhodné je si dítětem o nástupu do školy vlídně promluvit. Co on sám od změny a nového očekává? Je něco z toho, co slyšel nebo si myslí, co vzbuzuje jeho obavy nebo dokonce strachy? Pokud ano, rozhodně není na místě obavy dítěte nějak zlehčovat či jej chlácholit za účelem jeho strach zmírnit například „Ale to se nestane“ nebo „To bude dobrý, uvidíš.“. Mnohem lepší a účinnější je vyjádřit vděk za jeho otevřenost (kdo z nás se bez potíží svěřuje se svými strachy?) a dítěti uznat, že strach z nového mít může, anebo dokonce, že strach z nového či neznámého je něco přirozeného.

Dále můžeme s dítětem pracovat na tak zvaném „krizovém scénáři“, tedy co se stane když. Můžeme s dítětem konkrétně probrat, jak by daná situace, které se obává, mohla vypadat a co jej napadá, že by v ní mohl dělat. Ano nejdříve nechme, ať dítě na základě svých zkušeností popřemýšlí o tom, co by jej samotného napadlo jako řešení. Pakliže toto jím vymyšlené řešení vidíme jako vhodné, můžeme dítě ocenit za to, jak to skvěle vymyslelo. Nebo můžeme dítěti také nabídnout, řešení takové, které napadlo nás. V závěru je jistě na místě dodat, že i kdyby cokoliv z toho nevyšlo, jsme tu my, za kým může bez ostychu přijít.

S dítětem ale nemusíme probírat jen jeho obavy či strachy. Můžeme s ním mluvit i o jeho vlastních očekáváních. K nim mu nabízet svojí vlastní (lépe tu pozitivní) zkušenost. Bavit se s ním o tom, na čem všem záleží, aby se jeho očekávání splnila a jak jejich splnění může dopomoci samo dítě. Na závěr se rovněž s dítětem můžeme bavit o tom, co se stane, pokud očekávání splněna z nějakého důvodu nebudou a co v takové situaci bude dělat, jakou bude případně potřebovat podporu od nás.

Pokud jde o dítě, které po prázdninách již nastupuje do dalšího ročníku školy, můžeme s ním ještě před zářím probrat, co by si z minulého roku chtělo zachovat a co by naopak chtělo změnit, případně i jak bychom v tom udržení či změně mohli pomoci mi.

Stejně důležitý jako rozhovor rodiče s dítětem je pak i rozhovor rodiče s kantorem a klidně může probíhat ve stejném scénáři a se stejným výsledkem, tedy rodič i učitel budou vědět „Co se stane když...bude dítě prospívat.... bude dítě nepospívat.... dítě neprijde do školy....dítěti se udělá špatně, dítě se bude někomu posmívat nebo někdo jemu... když.....“

20. 8. 2018, V Praze

Mgr. Michal Kniha

